

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך יד, תשכ"ג

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

אבנים אחר בו, אך בהיכנסו פנימה ייווכח מיד, כי הוא הוא
הבניין, שהאדריכל תיכן תכניתו. היש מי שיפקפק, כי המשנה
את המבנה נוגע בעיקר, והמשנה את הגוון נוגע בטפל?
אף לשון כן. כי כלשון כבניין: מבנה הבניין הלא הוא
מערכת הדקדוק — כל שינוי במערכת זו, שינוי ביסודות
הלשון הוא; סוג האבנים וצבען הלא הוא מוצא המלים
ומקורן — כל שינוי בהן שינוי גוון הוא, וביסודות הלשון
אינו נוגע כלל.
אמור מעתה, אוצר המלים ומערכת הדקדוק: מערכת
הדקדוק — עיקר, ואוצר המלים — טפל.

ראובן אלקלעי

מימרות ופתגמים

(מתוך לקט מתורגם, מעובד או מקורי — הנמצא אצלי בכתובים)
הגלוי מרתוק — סמוי מקרוב.
אילו היו לחתולים כנפיים, לא היו צפורים בשמיים
(פתגם ספרדי).
אילו היו המשאלות סוסים, כי אז כל רש היה פרש
(פתגם אנגלי).
מרחיק ראות מטיב לחיות.
אין רווחה בלי טרחה.
וי לאותו לב, ששום דבר אינו תאב.
אשרי הראש, שלא היה לו מחוש.

גיכרים דברי שקר ...
 לא כל ידען הוא מדען (וגם להפך).
 יש חופשת מחלה, ויש מחלת חופשה.
 מוטב מאוחר מאי־אפשר.
 הכבוד והנחת אינם דרים יחד.
 מנהג ותיק כחוק עתיק.
 כהבדל שבין החזק לחזקה.
 כהבדל שבין מסוס למשוש.
 כהבדל שבין כרוב (מלאך) לכרוב (ירק).
 נכנס לחופה למען הקופה.
 מתחילים בלחיים וגומרים בריחיים.

ה ע ר ו ת

ל"עברית מדוברת לפני 125 שנה"

על יחזקאל אריה (סטאניסלאס) הוגא, הנוכר בקונטרסו הנ"ל
 של פרופ' ח' רבין (לשוננו לעם, קונטרס קל"ז, עמ' לו) מעיר
 לנו מר נפת לי בן־מנחם:

נולד בשנת תקנ"א [1791] בקאזימיר [Kasimir] שבפולין. בשנות
 1821 — 1831 ישב בווארשא אלכסנדר מאק־קאול (1799 — 1863) לשם
 תסלית מיסיונרית, ונראה, שבהשפעתו המיר הוגא את דתו ותרגם
 לעברית את ספרו The Old Paths (לונדון 1837 — 1838), „נגד
 התלמוד, הרמב"ם והשולחן הערוך", בשם „נתיבות עולם" (לונדון 1839 ;
 שם 1852 ; שם 1876 ; שם 1882 ; שם 1890 ; שם 1910). נגד ספר זה
 כתב ר' יצחק בער לעוויגנאהן (ריב"ל) את ספריו „אחיה שילני התורה"